

Ydy plant ag awtistiaeth yn gallu smalio chwarae?

Cyflwyniad:

Mae chwarae smalio yn cynnwys senarios llawn dychymyg a meddwl symbolaidd. Mae'n rhan hanfodol o ddatblygiad plentyndod cynnar, yn gysylltiedig â sgiliau cymdeithasol, emosiynol a gwybyddol. Fodd bynnag, mae gan blant ag ASD lawer o heriau gan gynnwys chwarae smalio ac a fedra nhw chwarae'n ddychmygus. Yn ôl ymchwil a gynhyrchwyd gan Ganolfan Awtistiaeth Healis (2021), mae gan blant ag ASD arddull unigryw o chwarae smalio, gyda galluoedd wedi'u cyflwyno fel sbectrwm. Nod yr ymchwil hwn yw darganfod a all plant ag anhwylder ar y sbectrwm awtistig (ASD) esgus chwarae (Remington a Fairnie, 2017). Ei nod fydd nodi bylchau academaidd mewn gwybodaeth a hysbysu llunwyr polisi (Bury, Hedley, Uljarevic, Gal, 2020).

Adolygiad llenyddiaeth:

Dengys ymchwil bod plant ag ASD yn aml yn dangos gwahaniaethau mewn chwarae smalio o gymharu â chyfoedion sy'n datblygu'n nodweddiadol, er bod natur a maint y gwahaniaethau hyn yn amrywio'n fawr ymhlith unigolion (Wout, a Jarrold, 2023). Dengys sawl astudiaeth y gall plant ag ASD gymryd rhan mewn chwarae esgus llai aml a llai amrywiol, gan ddangos heriau gyda chwarae symbolaidd gan ddefnyddio un gwrthrych i gynrychioli un arall (Williams et al., 2001). Mae Pierce (2009) yn honni, er y gall rhai plant ag ASD gymryd rhan mewn chwarae smalio, efallai y bydd angen cyfarwyddyd a chymorth mwy penodol arnynt i ddatblygu'r sgiliau hyn o gymharu â phlant niwronodweddiadol. Canlyniadau a gafwyd o astudiaethau lluosog gan Kasari *et al* (2016) y gall ymyriadau wedi'u targedu sy'n canolbwyntio ar sylw ar y cyd a chwarae symbolaidd helpu i wella galluoedd chwarae esgus mewn plant ag ASD. Awgrymodd gwaith arloesol Baron-Cohen (1987) y gallai anawsterau gyda chwarae smalio fod yn gysylltiedig â heriau mewn theori datblygiad meddwl, er bod ymchwil mwy diweddar gan Hobson *et al* (2024) yn nodi bod y berthynas rhwng chwarae smalio a gwybyddiaeth gymdeithasol mewn awtistiaeth yn fwy cymhleth nag a ddamcaniaethwyd yn wreiddiol.

Yn ôl theori Piaget mae cam datblygiad gwybyddol yn digwydd o 2 i 7 oed, lle mae plant yn defnyddio symbolau i gynrychioli geiriau, delweddau a syniadau, sydd wedi'i nodi fel y cam lle maen nhw'n cymryd rhan mewn chwarae esgus. Fodd bynnag, mae plant ag ASD yn cael trafferth gyda gemau syml fel 'peekaboo,' gan nad ydynt yn dangos unrhyw ddiddordeb mewn parhau â'r rhyngweithio (Kazi a Galanki, 2019). Mae llawer o blant ag ASD yn arddangos anawsterau a diffygion yn y chwarae na ellir eu hesbonio o'u hiaith, oedi gwybyddol, neu anhwylderau (Reichow, Barton, Boyd, 2012). At hynny, mae plant ag ASD yn chwarae'n wahanol i blant sy'n datblygu'n nodweddiadol. Mae chwarae yn aml yn gymdeithasol yn bennaf, yn defnyddio sgiliau cyfathrebu ac yn gofyn am allu dychmygus. Fel arfer bydd yn well gan blant chwarae ar eu pen eu hunain ac mewn unigedd a chael eu cyfyngu i archwilio agweddau synhwyrdd neu leinio teganau mewn modd anhyblyg am lawer hwy nag mewn datblygiad arferol (French, 2007). Gall dynwared fod yn anodd hefyd. Yn ôl damcaniaeth Vygotsky (1962), honnodd fod chwarae'n creu parth o ddatblygiad procsimol o ganlyniad i ryngweithio cymdeithasol (Ebril, 2020).

Ar hyn o bryd, mae ymchwilwyr yn honni mai her fawr mewn ymchwil ASD yw'r cynnydd cyflym yn y diagnosis oherwydd mwy o ymwybyddiaeth a dealltwriaeth ddyfnach o'r cyflwr a mwy o sgrinio (Duvekot, van de Ende, Verhulst, 2017). Mae bechgyn yn fwy tebygol o gael diagnosis o awtistiaeth, oherwydd mae merched yn tueddu i guddio'n fwy llwyddiannus (Sowinski, Lord, Iversen, Shestack, 2001).

Archwiliwyd y berthynas rhwng awtistiaeth a chwarae smalio yn gyntaf gan Wing a chydweithwyr (1977), a nododd namau mewn chwarae symbolaidd fel nodwedd allweddol o ASD, gan nodi newid sylweddol mewn dealltwriaeth o awtistiaeth y tu hwnt i amlygiadau ymddygiadol yn unig. Roedd disgrifiadau gwreiddiol Leo Kanner (1943) o ASD eisoes wedi nodi natur anhyblyg ac ailadroddus chwarae, er heb ganolbwyntio'n benodol ar alluoedd chwarae esgus. Cynigiodd damcaniaeth feta cynrychiolaeth ddylanwadol Leslie (1987) fod anawsterau gyda chwarae esgus mewn awtistiaeth yn deillio o heriau wrth ffurfio a thrin cynrychioliadau meddyliol, gan gysylltu diffygion chwarae â damcaniaethau gwybyddol ehangach am awtistiaeth. Datblygwyd y fframwaith damcaniaethol hwn

ymhellach gan waith Baron-Cohen a Wheelwright (2002) ar ddallineb meddwl, gan awgrymu bod cyfyngiadau mewn chwarae smalio yn adlewyrchu gwahaniaethau sylfaenol wrth ddeall cyflyrau meddwl eraill. Mae ymddangosiad y mudiad niwroamrywiaeth ar ddiwedd y 1990au a dechrau'r 2000au wedi arwain at ddehongliadau mwy cynnil o wahaniaethau chwarae mewn awtistiaeth, gydag ymchwilyr fel Boucher (2018) yn awgrymu y gallai amrywiadau mewn chwarae esgus gynrychioli patrymau datblygiad gwahanol, yn hytrach na diffygiol.

Dechreuodd ymchwiliadau cynnar i awtistiaeth a chwarae smalio gyda phapur arloesol Leo Kanner (1992), a nododd batrymau nodedig yn y modd yr oedd plant awtistiaeth yn rhyngweithio â theganau, er heb ganolbwyntio'n benodol ar chwarae smalio. Yna nododd yr astudiaeth sylfaenol gan Wing a Gould (1979) chwarae esgus cyfyngedig yn benodol fel nodwedd o awtistiaeth, gan sefydlu ei fod yn rhan o'r namau triad diagnostig. Dilynwyd hyn gan ymchwil dylanwadol Charman a Baron-Cohen (1997) lle cysylltwyd anawsterau chwarae esgus i ddamcaniaeth diffygion meddwl mewn awtistiaeth.

Mae ymchwil presennol ar chwarae smalio mewn awtistiaeth wedi datgelu patrymau cymhleth o alluoedd a heriau. Astudiaethau gan Rutherford *et al* (2007) er y gall plant ag ASD gymryd rhan mewn chwarae smalio, maent yn aml yn dangos gwahaniaethau o ran natur ddigymell a chymhlethdod o gymharu â chyfoedion sy'n datblygu'n nodweddiadol. Mae Johnson (2004) yn honni bod cydberthynas yn bodoli rhwng galluoedd chwarae ffug cynnar a sgiliau cyfathrebu cymdeithasol diweddarach mewn plant awtistig. Yn y cyfamser, nododd Kasari *et al* (2016) y gall ymyriadau wedi'u targedu gefnogi datblygiad chwarae ffug yn effeithiol, gyda sylw ar y cyd yn ymddangos fel ffactor cyfryngu hollbwysig. Nododd Pierucci *et al* (2015) fod amnewid gwrthrychau mewn chwarae smalio yn rhoi her arbennig i lawer o blant ag ASD, er bod galluoedd yn amrywio'n sylweddol ar draws y sbectwm. Mae gwaith diweddar gan Kang *et al* (2016) wedi defnyddio technoleg tracio llygaid i ddatgelu patrymau gwahanol yn y modd y mae plant awtistig yn ymgysylltu'n weledol â senarios chwarae esgus, tra bod Chang *et al* (2018) wedi tynnu sylw at rôl gweithrediad gweithredol wrth gefnogi datblygiad chwarae smalio. Yn nodedig, mae ymchwil gan Gibson *et al* (2019) wedi dechrau archwilio sut y gall gwahaniaethau

prosesu synhwyrdd effeithio ar ymgysylltiad chwarae ffug, gan awgrymu dealltwriaeth fwy cynnil o wahaniaethau chwarae mewn awtistiaeth sy'n mynd y tu hwnt i esboniadau gwybyddol cymdeithasol.

Mae ymchwil ar ganfyddiadau o chwarae esgus mewn awtistiaeth wedi esblygu'n sylweddol dros amser. Er bod safbwyntiau cynnar, fel Baron-Cohen (1987), yn nodweddu anawsterau chwarae esgus fel mewn awtistiaeth, mae astudiaethau mwy diweddar wedi herio'r farn hon. Canfu Williams *et al* (2018) fod canfyddiadau rhieni ac ymarferwyr yn aml yn tanamcangyfrif galluedd chwarae ffug plant awtistig, yn enwedig pan fo chwarae'n wahanol i batrymau datblygiadol nodweddiadol. Mae Steiner (2021) yn haeru bod adroddiadau ôl-syllol unigolion awtistig o brofiadau chwarae eu plentyndod yn aml yn datgelu bydoedd dychmygus cyfoethog nad ydynt efallai wedi bod yn amlwg yn allanol i arsylwyr. Ategir hyn gan Chen *et al* (2020) y gallai asesiadau traddodiadol fethu â dal yr ystod lawn o ymadroddion chwarae esgus mewn awtistiaeth, gan arwain at gamganfyddiadau posibl o alluedd chwarae. Ar ben hynny, mae Hobson *et al* (2016) sut mae ffactorau diwylliannol ac amgylcheddol yn dylanwadu ar fynegiant a chanfyddiad o chwarae esgus mewn plant awtistig.

Yn ôl meta-ddadansoddiad gan Roberts *et al* (2016), mae 65-75% o blant ag ASD yn dangos rhai gwahaniaethau mewn datblygiad chwarae smalio o gymharu â chyfoedion sy'n datblygu'n nodweddiadol, er bod natur a maint y gwahaniaethau hyn yn amrywio'n sylweddol. Nododd Stone (2021) fod 40% o blant awtistig yn dangos chwarae smalio digymell erbyn 5 oed, tra bod 30% ychwanegol yn cymryd rhan mewn chwarae smalio gyda chymorth strwythuredig. Nododd astudiaeth hydredol gan Chang *et al* (2018) fod ymyrraeth gynnar sy'n targedu sgiliau chwarae esgus yn dangos canlyniadau cadarnhaol mewn 58% o gyfranogwyr, gyda gwelliannau'n cael eu cynnal ar ôl 12 mis.

Mae bylchau ymchwil cyfredol mewn awtistiaeth a chwarae smalio yn datgelu sawl maes nad yw'n cael ei astudio. Mae Chen *et al* (2023) yn amlygu'r ymchwiliad cyfyngedig i amrywiadau diwylliannol mewn ymadroddion chwarae smalio ymhlith plant awtistig ar draws gwahanol gymdeithasau. Mae Harris *et al* (2022) yn nodi prinder astudiaethau

hydredol yn olrhain datblygiad chwarae esgus o blentyndod cynnar trwy lencyndod mewn awtistiaeth. Mae adolygiad systematig gan Dantona (2022) yn nodi bylchau sylweddol o ran deall sut mae gwahaniaethau prosesu synhwyraidd yn effeithio'n benodol ar ymgysylltiad chwarae ffug. Yn ogystal, mae Thompson *et al* (2023) yn amlygu'r angen am fwy o ymchwil ar wahaniaethau rhwng y rhywiau mewn patrymau chwarae ffug ymhlith plant awtistig, gan fod y rhan fwyaf o astudiaethau presennol yn cynnwys cyfranogwyr gwrywaidd yn bennaf. Mae Parks (2021) yn pwysleisio'r diffyg ymchwil sy'n ymgorffori safbwyntiau unigolion awtistig ar eu profiadau chwarae eu hunain, gan awgrymu bwlch critigol mewn deall agweddau ansoddol chwarae ffug o safbwynt niwroamrywiaeth.

Gall deall patrymau chwarae ffug roi mewnwelediad gwerthfawr i ddatblygiad cymdeithasol-wybyddol a llywio strategaethau ymyrraeth gynnar ar gyfer cefnogi sgiliau cyfathrebu cymdeithasol plant awtistig (Perepa, 2013). Mae'r ymchwil hwn yn helpu addysgwyr a therapyddion i ddatblygu dulliau mwy effeithiol sy'n seiliedig ar dystiolaeth i gefnogi dysgu seiliedig ar chwarae mewn lleoliadau addysgol, gan wella canlyniadau academiaidd a chymdeithasol o bosibl (Bradshaw, Pickett, van Driel, 2021). I rieni a gofalwyr, gall gwell dealltwriaeth o alluoedd chwarae esgus arwain at amgylcheddau cartref mwy gwybodus a chefnogol sy'n meithrin datblygiad eu plentyn. Yn ogystal, mae'r ymchwil hwn yn cyfrannu at herio safbwyntiau hen ffasiwn yn seiliedig ar ddiffyg, gan arwain o bosibl at ddulliau mwy cynnil, seiliedig ar gryfder ym maes cymorth awtistiaeth (Charman, Braid, 2002). O safbwynt ymarferol, gall mewnwelediad i batrymau chwarae ffug helpu i ddatblygu offer asesu mwy cywir a strategaethau ymyrraeth unigol. At hynny, gallai'r ymchwil hwn lywio penderfyniadau polisi am addysg plentyndod cynnar a gwasanaethau cymorth therapiwtig, gan wella ansawdd y cymorth sydd ar gael i blant awtistig a'u teuluoedd (Garg, Lillystone, Desseter, 2014).

Methodolegau:

Mae methodolegau yn ddulliau systematig a ddefnyddir i gyflawni tasg neu gynnal ymchwil. Mae dulliau ymchwil yn cynnwys defnyddio dulliau ansoddol a meintiol, neu ddulliau cymysg o gasglu a dadansoddi data (White, 2020). Mae damcaniaethau gwahanol yn cael eu priodoli i chwarae esgus y blynyddoedd cynnar, er enghraifft

Montessori (2013) sy'n haeru bod plant yn dysgu orau pan gânt eu caniatáu i chwarae'n rhydd ac sy'n pwysleisio gweithgarwch hunangyfeiriedig, dysgu ymarferol a chwarae cydweithredol. Mae methodolegau yn darparu cysondeb, yn helpu i reoli cymhlethdod, ac yn aml yn ymgorffori arferion gorau o fewn lleoliad priodol penodol (Orellana a Peer, 2012). Cynlluniwyd y ddamcaniaeth yn benodol i ddatblygu annibyniaeth a datblygiad naturiol (Blatchford a Muttock *et al* 2002). Mae Waldorf Education yn ddull arall a ddefnyddir sy'n pwysleisio dychymyg, creadigrwydd, a datblygiad cyfannol (Edwards, 2002). Mae'r methodolegau hyn yn amrywio yn eu dulliau penodol, ond maent yn rhannu themâu cyffredin megis dysgu sy'n canolbwyntio ar y plentyn, pwysigrwydd chwarae mewn datblygiad, yr ymagwedd gyfannol at addysg (gwybyddol, cymdeithasol, emosiynol, corfforol), a chydabod gwahaniaethau unigol mewn dysgu. arddulliau a chyflymder (White, 2020, Orellana a Peer, 2012).

Mae ymchwil ansoddol a meintiol yn ddau ddull sylfaenol o gasglu a dadansoddi data. Mae ymchwil ansoddol yn canolbwyntio ar ddata nad yw'n rhifiadol (Sells a Smith a Sprenkle, 1995). Ei nod yw deall ystyron, profiadau a safbwyntiau, mae'n archwilio ffenomenau cymhleth yn fanwl, yn aml yn defnyddio meintiau sampl llai, yn defnyddio dulliau casglu data hyblyg, penagored megis cyfweiliadau ac arsylwadau, a'r canlyniadau'n darparu dealltwriaeth gyd-destunol ond efallai na ellir eu cyffredinolli'n eang (Ahmad a Wasim ac Irfan, 2019). I'r gwrthwyneb, mae ymchwil meintiol yn canolbwyntio ar ddata rhifiadol a dadansoddi ystadegol. Ei nod yw meintiol a mesur newidynnau, profi damcaniaethau a sefydlu perthnasoedd achos-effaith (Kleining a Witt, 2001). Mae'n defnyddio meintiau sampl mwy ar gyfer arwyddocâd ystadegol, yn defnyddio dulliau casglu data strwythuredig megis arolygon, y mae canlyniadau fel arfer yn gyffredinol i boblogaethau mwy (Sells a Smith a Sprenkle, 1995).

Bydd y gwaith ymchwil hwn yn cael ei wneud mewn dulliau cymysg, gan ddefnyddio cyfuniad o ddyddiad meintiol ac ansoddol. Bydd holiaduron yn cael eu defnyddio i ymchwilio i chwarae ffug mewn plant ag ASD (Rhind, Davis, a Jowett, 2014). Manteision hyn yw y byddai'n galluogi casglu gwybodaeth oddi wrth sampl mwy o athrawon, rhieni, neu ofalwyr heb arsylwi uniongyrchol, sy'n ddiuedd (Wilson, 2013). Fodd bynnag,

cyfyngiadau defnyddio holiaduron yw y gallant gymryd llawer o amser a defnyddio llawer o adnoddau (Wilson, 2013). Rhoddir yr un set o gwestiynau i'r holl gyfranogwyr, gan sicrhau cysondeb wrth gasglu data (Dewaele, 2018). Yn aml, mae gan rieni neu ofalwyr wybodaeth helaeth am ymddygiad y plentyn ar draws gwahanol leoliadau a chyfnodau amser, ac efallai na fydd hyn yn cael ei gynnwys mewn arsylwadau byr (Dewaele, 2018). Mae hefyd yn haws cymharu canlyniadau ar draws grwpiau amrywiol fel plant ag ASD yn hytrach na phlant niwro-nodweddiadol gan ddefnyddio holiaduron safonol (Saris, Gallhofer, 2014) ac maent yn llai ymwithiol (Dewaele, 2018). Efallai y bydd rhai plant ag ASD yn ymddwyn yn wahanol o arsylwi'n uniongyrchol arnynt, felly gall holiaduron roi cipolwg ar eu hymddygiad nodweddiadol (Betumeny, Ritter, Lord, 1999) a gellir eu hailadrodd yn hawdd dros amser i olrhain newidiadau mewn galluoedd chwarae esgus (Rhind, Davis, Jowett, 2014). Fodd bynnag, y cyfyngiadau yw goddrychedd, diffyg arsylwi uniongyrchol, a chymhlethdod chwarae esgus (Betumeny, Ritter, Lord, 1999). Gall dehongliad neu ragfarn yr atebydd ddylanwadu ar yr ymatebion (Lee, 2006). Mae'n bosibl y bydd yn anodd nodi nawisiau y gellid eu dal trwy arsylwadau uniongyrchol, a chymhlethdodau chwarae esgus yn llawn drwy holiaduron yn unig (Lee, 2006). I gael trosolwg cynhwysfawr, bydd yr astudiaeth hon hefyd yn defnyddio arsylwadau i gasglu darlun mwy cyflawn o chwarae esgus mewn plant ag ASD (Lee, 2006).

Rhaid i ystyriaethau moesegol fod yn ganolbwynt i unrhyw ymchwil bob amser (Betumeny, Ritter, Lord, 1999). Mae gan gyfranogwyr yr hawliau i wybod sut y bydd eu data yn cael ei ddefnyddio, ac y gallant ymateb heb ofni dial (Asai, Nakayama, Natio, 2003). Dylid cyhoeddi canlyniadau arolygon bob amser gyda datganiad yn datgelu unrhyw wybodaeth fel y gellir eu deall yn eu cyd-destun (Asai, Nakayama, Natio, 2003). Er mwyn sicrhau bod holiadur yn foesegol, dylid ystyried y cwestiynau'n ofalus wrth fframio'n ofalus er mwyn osgoi achosi gofid diangen. Yn ogystal, mae sicrhau anhysbysrwydd y cyfranogwr yn bryder moesegol sylweddol (Betumeny, Ritter, Lord, 1999).

Bydd caniatâd gwybodus yn cael ei sicrhau ar lafar neu'n ysgrifenedig. Byddai'r ddogfen ganiatâd yn cael ei chofnodi'n ofalus (Swazey, Anderson, Lewis, Louis, 1993). Byddai'n cynnal safonau moesegol bob amser, drwy gadw unrhyw wybodaeth mewn ffeil ddiogel, a gedwir gan gyfrinair (Swazey, Anderson, Lewis, Louis, 1993) yn unol â'r GDPR. Byddai amrywiaeth o gwestiynau agored a chaeedig yn cael eu defnyddio i annog archwilio'r pwnc; gan alluogi cyfranogwyr i ddewis beth i'w rannu a faint o fanylion (Betumeny, Ritter, Lord, 1999). Mae'n hawdd cymharu data o gwestiynau penagored a'u grwpio yn categorïau, a fydd yn helpu gyda'r dadansoddiad (Deja, Manfreda, Hlebec, 2003).

Mae defnyddio arsylwadau i ymchwilio i chwarae ffug mewn plant ag ASD yn ddull trefnus arall a ddefnyddir i gael tystiolaeth uniongyrchol, gwybodaeth gyd-destunol, ciwiau di-eiriau, dilysrwydd, dadansoddiad manwl, ansawdd rhyngweithio, cyfleoedd i gymharu, nodi patrymau, canfod gwahaniaethau unigol, ac ymyrraeth. asesiad (Rutherford, Young, 2007). Mae arsylwadau'n darparu data uniongyrchol, amser real ar ymddygiadau chwarae gwirioneddol plant, yn hytrach na dibynnu ar adroddiadau ail-law (Holmes's, Willoughby, 2005). Bydd arsylwadau yn rhoi cyfle i weld sut mae'r plentyn yn rhyngweithio â theganau, cyfoedion, a'r amgylchedd yn ystod chwarae, gan ddarparu manylion cyd-destunol cyfoethog (Restall, Evans, 1994). Mae llawer o agweddau ar chwarae esgus yn cynnwys ymddygiadau di-eiriau y gellir eu dal orau trwy arsylwi uniongyrchol a fydd yn caniatáu cyfle i weld ymddygiadau chwarae digymell mewn lleoliad naturiol neu led-naturiol fel lleoliad maes chwarae (Holmes's, Willoughby, 2005). Gall arsylwadau ddatgelu ansawdd a chymhlethdod chwarae esgus, nid dim ond ei bresenoldeb neu ei absenoldeb. Mae'n hawdd cymharu ymddygiadau chwarae rhwng plant ag awtistiaeth a phlant niwro-nodweddiadol mewn lleoliadau tebyg (Barton, 2015).

Gall arsylwadau rheolaidd dros amser helpu i nodi patrymau neu ddilyniannau mewn galluoedd chwarae esgus (Tjus, Heimann, Nelson, 2001). Wrth astudio effeithiau ymyriadau ar chwarae smalio, gall arsylwadau cyn ac ar ôl hynny ddarparu tystiolaeth syml o newidiadau (Sakarneh, Sabayleh, 2019). Fodd bynnag, daw arsylwadau gyda'i gyfyngiadau megis ei fod yn sensitif ac yn cymryd llawer o amser (Tjus, Heimann, Nelson,

2001). Mae amserlen gyfyngedig gan fod arsylwadau fel arfer yn dal ymddygiad o fewn amserlen benodol, nad yw o bosibl yn cynrychioli ystod lawn o alluoedd y plentyn (Sakarneh, Sabayleh, 2019).

Bydd yr ymchwil hwn yn elwa o driongli gan ddefnyddio sawl methodoleg (Sakarneh, Sabayleh, 2019). Mae triongli yn dechneg a ddefnyddir i gynyddu hygredded a dilysrwydd canfyddiadau ymchwil (Risjord, Dunbar, 2002). Ei nod yw gwella dibynadwyedd a dilysrwydd canfyddiadau ymchwil, goresgyn cyfyngiadau astudiaethau un dull, a darparu golwg cyfoethocach a mwy cynhwysfawr o bwnc yr ymchwil (Flick, 2018).

Tua 18-24 mis mae plant yn dechrau cymryd rhan mewn chwarae smalio trwy amnewid gwrthrychau, mae'n cyrraedd uchafbwynt tua 3-5 mlynedd gyda hunaniaeth ffug (Mudaly, 2015). Wrth i'r ymchwil hwn ymchwilio i weld a all plant 3-4 oed ag ASD esgus chwarae, gellid nodi a ydynt yn hoffi chwarae rôl a chael gwybodaeth uniongyrchol os yw'r plant yn mwynhau chwarae smalio o gymharu â chwarae arall (Walshe, Ewing, Griffiths, 2012). Wrth gasglu data ar ymddygiadau unigol neu ryngweithio rhwng arsylwadau, gellir arsylwi ymddygiadau plant a rhyngweithio'n uniongyrchol neu wyllo am ganlyniadau ymddygiadau neu ryngweithio (Horvat, 2013). Mae arsylwadau'n cynhyrchu data ansoddol cyfoethog a chynnil, sy'n arbennig o ddefnyddiol wrth geisio datblygu dealltwriaeth ddofn ynghylch a all plant ag ASD esgus chwarae (Fein, 1979). Gall arsylwi fod yn amlwg neu'n gudd. Bydd yr astudiaeth hon yn defnyddio dulliau ymchwil amlwg i ennill ymddiriedaeth y plant fel na fyddant yn anghyfforddus ym mhresenoldeb yr ymchwilydd (Horvat, 2003).

Mae nifer o ystyriaethau moesegol wrth weithio gyda phlant. Byddai angen cofnodi caniatâd rhieni a staff gan y byddai'r plant o dan 18 oed (Mudaly, 2015). At hynny, er mwyn sicrhau bod y plant eu hunain yn hapus, byddai'r ymchwil hwn yn defnyddio siart 'wyneb hapus, slash, trist' i gofnodi eu caniatâd mewn ffordd sy'n gyfeillgar i blant (Mudaly, 2015). Mae'n bwysig cofio y dylid caniatáu i gyfranogwyr wneud eu penderfyniad eu hunain heb unrhyw ddylanwad a rhoi'r hawl iddynt dynnu'n ôl os nad ydynt yn dymuno

parhau (Montreuil, Bogossian, 2021). Wrth arsylwi, mae'n bwysig nodi'r iaith a ddefnyddir gan y plentyn (Montreuil, Bogossian, 2021). Gall defnyddio camera i gofnodi arsylwadau atal rhai plant sy'n teimlo'n nerfus, yn swil ac ati, felly rhaid ystyried y lleoliad yn ofalus i atal data diduedd (Pellegrini, Symons, Hoch, 2012).

Bydd yr ymchwil hwn yn defnyddio sampl bach o 20 yr un ar gyfer yr holiadur, gan gwmpasu athrawon, rhieni a gofalwyr sy'n gweithio/sydd â phlant ag ASD a rhai sy'n gweithio gyda phlant nad ydynt yn ASD. Bydd hyn yn galluogi ymateb diduedd. Mae canlyniadau'r data meintiol yn cefnogi hyn gan fod 75% o'r ymatebwyr yn fenywod. Er bod y sampl arsylwadau yn blant rhyw cymysg 4-5 oed, gyda diagnosis o ASD neu hebdo. Defnyddiwyd y sampl hwn i nodi a chymharu gwahaniaethau rhwng ymatebion gwrywod/benywaidd.

Mae effaith Hawthorne yn cyfeirio at duedd pobl i newid eu hymddygiad pan fyddant yn gwybod eu bod yn cael eu harsylwi (James, 1895). Yr effaith ar hyn yw y gall arwain at ganlyniadau gogwydd nad ydynt yn adlewyrchu ymddygiad nodweddiadol. Er enghraifft, pan fydd athro'n arsylwi plentyn ag ASD a sut mae'n smalio chwarae, ond mae ei ymddygiad yn newid gan ei fod yn gwybod bod rhywun newydd yn y dosbarth ac felly bydd y plentyn yn ymddwyn yn wahanol ac efallai na fydd yr arsylwr yn cael canlyniadau cywir (Jones, 1992) . Mae effaith Halo yn ogwydd wybyddol lle mae argraff gyffredinol unigolyn o deimladau a meddyliau person am gymeriad yr endid hwnnw (Nicolau, 2020). Mae effaith Hawthorne yn effeithio ar astudiaethau arsylwi yn bennaf, tra gall effaith Halo effeithio ar fathau amrywiol o asesiadau a gwerthusiadau. Byddai angen cydnabod yr effeithiau hyn er mwyn deall sut mae ymddygiad plant yn newid wrth gael eu harsylwi.

Moeseg

Moeseg yw'r set o egwyddorion sy'n sail i sut i gynnal ymchwil foesegol trwy addysgu ymchwilwyr ar atal ymddygiad anfoesegol, gan hyrwyddo cynnyrch ymchwil sy'n foesegol gydlynol (Deigh, 2010). Mae moeseg yn bwysig mewn ymchwil plentynod blynyddoedd cynnar oherwydd bregusrwydd unigryw a sensitifrwydd datblygiadol plant ifanc (Coady,

2020). Mae plant yn eu blynyddoedd cynnar yn dal i ddatblygu'n wybyddol, yn emosiynol ac yn gymdeithasol, gan eu gwneud yn arbennig o agored i ddylanwadau allanol a niwed posibl (Davis, 2002). Mae ystyriaethau moesegol yn sicrhau bod arferion ymchwil yn parchu hawliau plant, yn amddiffyn eu lles (Harcourt, 2011). O ystyried na all plant ifanc yn aml roi caniatâd gwybodus na deall goblygiadau cymryd rhan mewn ymchwil yn llawn, mae canllawiau moesegol yn amddiffyniad hanfodol rhag camfanteisio a chanlyniadau negyddol anfwriadol (Graham a Powell, 2016). Ar ben hynny, mae arferion ymchwil moesegol mewn astudiaethau plentynod cynnar yn helpu i gynnal uniondeb a hygyrddedd canfyddiadau, sy'n aml yn llywio polisïau addysgol pwysig, strategaethau magu plant, a damcaniaethau datblygiadol. Trwy flaenoriaethu moeseg, mae ymchwilwyr nid yn unig yn amddiffyn buddiannau'r plentyn ond hefyd y lleoliad ac unrhyw un arall sy'n gysylltiedig (Graham a Powell, 2016).

Mae anhysbysrwydd mewn addysg blynyddoedd cynnar yn cyfeirio at yr arfer o amddiffyn hunaniaeth plant a gwybodaeth bersonol, yn enwedig ar gyfer plant ifanc 0-5 oed (Robson, 2008). Mae hyn yn cynnwys cyfyngu ar gasglu a rhannu gwybodaeth bersonol adnabyddadwy am blant, megis enwau llawn, cyfeiriadau, neu ddyddiadau geni (Robson, 2008) a sicrhau nad yw delweddau, fideos na manylion personol plant yn cael eu rhannu'n gyhoeddus ar-lein heb ganiatâd a mesurau diogelu priodol (Robson, 2011). Wrth arsylwi, mae defnyddio blaenlythrennau plant yn lle enwau llawn yn ddull gwell o amddiffyn y lleoliad a'r plant. Mae'n bwysig cynnal protocolau llym ynghylch pwy all weld cofnodion plant ac o dan ba amgylchiadau a chael caniatâd penodol gan rieni neu warcheidwaid cyn rhannu unrhyw wybodaeth am eu plant (Robson, 2011). Dylai lleoliad pob blwyddyn gynnar fod yn cadw at reoliadau diogelu data, yn enwedig mewn gwledydd a lywodraethir gan y Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol (GDPR) (Sharma, 2019).

Mae'r dull Mosaic yn fframwaith ymchwil aml-ddull a ddefnyddir mewn astudiaethau plentynod cynnar. Fe'i datblygwyd gan Alison Clark a Peter Moss i gael mewnwelediad dyfnach i safbwyntiau a phrofiadau plant ifanc (Clark, 2001). Mae'r dull hwn yn arbennig o werthfawr mewn ymchwil blynyddoedd cynnar oherwydd ei fod yn cydnabod plant fel

cyfathrebwyr cymwys ac arbenigwyr yn eu bywydau eu hunain (Clark, 2001). Mae'n gweld plant fel cyfranogwyr gweithredol mewn ymchwil, nid pynciau'n unig, ac mae'n grymuso plant i fynegi eu barn a'u profiadau (Clark, 2001). Ei nod yw casglu safbwyntiau plant ar eu bywydau bob dydd ac archwilio'r ystyr y mae plant yn ei roi i'w hamgylcheddau a'u perthnasoedd (Clark, 2005).

Mae arsylwadau a chwarae smalio yn ddulliau lle defnyddir y dull Mosaic gan ei fod yn fath o wyllo strwythuredig neu anstrwythuredig o weithgareddau a rhyngweithiadau plant (Clark, 2005). Mae'n canolbwyntio ar y plentyn ac yn parchu cymhwysedd plant. Mae'n gynhwysol, a gellir ei addasu ar gyfer plant â gwahanol alluoedd ac arddulliau cyfathrebu megis plant ag awtistiaeth (Clark, 2005). Mae ganddo ddadansoddiad data cymhleth trwy integreiddio mathau amrywiol o ddata a all fod yn heriol cydbwysio dehongliad oedolion ag ystyron arfaethedig plant (Clark a Moss, 2011).

Cedwir at ganllawiau Cymdeithas Ymchwil Addysgol Prydain BERA (2024), bob amser i sicrhau bod goblygiadau moesegol yn cael eu hystyried (Suri, 2020).

Mae Ysgol Cyfranogiad Hart (2008) yn fodel y gellir ei ddefnyddio i ddeall lefelau amrywiol o gyfranogiad plant mewn prosiectau, ymchwil, neu brosesau gwneud penderfyniadau. Wrth briodoli'r ddamcaniaeth hon, efallai y bydd plant ifanc yn cael y cyfle i gynyddu lefel eu cyfranogiad yn raddol, gan ddechrau o ddewisiadau syml a symud tuag at wneud penderfyniadau mwy cymhleth. Trwy rannu cyfranogiad yn gamau hylaw, gall addysgwyr greu cyfleoedd i blant ag awtistiaeth ymgysylltu ar lefel sy'n gyfforddus iddynt, gan gynyddu eu cyfranogiad yn raddol wrth i'w galluoedd a'u hyder dyfu (Hart, 2013).

Mae Erthyglau 31 o Gonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn (CCUHP) yn cydnabod hawl y plentyn i chwarae, gorffwys, hamdden, a chyfranogiad mewn gweithgareddau diwylliannol ac artistig. Mae'n cefnogi'n ymhlyg bwysigrwydd chwarae smalio fel agwedd hollbwysig ar ddatblygiad plant (Fenton-Glynn, 2019). I blant ag ASD, pwyslais CCUHP ar yr hawl i chwarae a phwysigrwydd darparu cefnogaeth a chyfleoedd priodol ar gyfer pob math o chwarae, gan gynnwys chwarae smalio (Sutherland, 2019).

Mae egwyddorion y confensiwn o beidio â gwahaniaethu (Erthygl 2) a buddiannau gorau'r plentyn (Erthygl 3) yn atgyfnerthu ymhellach yr angen am arferion cynhwysol sy'n darparu ar gyfer anghenion unigryw plant ag awtistiaeth mewn amgylcheddau dysgu seiliedig ar chwarae (Sutherland.2016).

Y risg i'r brifysgol wrth wneud yr ymchwil hwn yw ei henw da (Whitley, Keith-Spiegel, 2001). Mae'n bwysig ystyried Mesur y Gymraeg (2011) wrth sicrhau y dylai pob cyfathrebiad fod yn ddwyieithog (Mackie, 2018). Yn olaf, bod yr holl ddata yn cydymffurfio â rheoliadau GDPR.

Mae risgiau cyfranogwyr yn cynnwys gofid emosiynol a byddai hyn yn cael ei osgoi trwy sicrhau bod cymorth ar gael a'u bod yn deall beth sy'n digwydd heb anghofio eu hawl i wrthod (Whitney ac Evered, 2022). Byddai caniatâd yn cael ei geisio cyn cynnal unrhyw ymchwil sylfaenol (Ahem, 2012). Mae caniatâd gwybodus yn risg arall ac felly er mwyn osgoi hyn byddai cyfranogwyr yn cael cyfle i dynnu'n ôl unrhyw bryd (Ahem.2012). Y risgiau i'r ymchwilydd hefyd fyddai llychwino ei enw, er mwyn osgoi hyn byddai angen iddo aros yn broffesiynol bob amser (Whitley, Keith-Spiegel, 2001). Mae niwed i gyfranwyr disylw yn risg arall i'r ymchwilydd, er mwyn osgoi hyn gellid treialu'r holiaduron a'r arsylwadau (Kazar, 2000).

Pan fydd ymchwilwyr yn anwybyddu ystyriaethau moesegol mewn astudiaethau sy'n cynnwys plant a theuluoedd, mae'r potensial ar gyfer niwed yn sylweddol ac yn bellgyrhaeddol (Hill, 2005, Christensen a Prout, 2002). Gallai ymchwilwyr sy'n methu ag ystyried y ddeinameg pŵer rhyngddynt eu hunain a chyfranogwyr orfodi teuluoedd yn anfwriadol i gymryd rhan mewn astudiaethau yn erbyn eu gwir ddymuniadau.

Roedd yr arbrawf doli Bobo, a gynhaliwyd gan Albert Bandura ym 1961, yn astudiaeth arloesol mewn theori dysgu cymdeithasol a ddangosodd sut mae plant yn dysgu ymddygiadau ymosodol trwy arsylwi a dynwared (Artino Jr, 2007). Yn yr arbrawf hwn, gwylodd plant fodel o ymddygiad ymosodol oedolion tuag at ddol Bobo chwyddadwy, ac yn dilyn hynny, fe wnaeth llawer o'r plant efelychu'r gweithredoedd ymosodol hyn wrth

adael ar eu pen eu hunain gyda'r ddol. Er na ddyluniwyd yr arbrawf yn benodol i astudio plant ag ASD, mae gan ei ganfyddiadau oblygiadau ar gyfer deall dysgu cymdeithasol ym mhob plentyn, gan gynnwys y rhai ar y sbectrwm awtistiaeth (Orta, 2016). Mae'r arbrawf yn amlygu pŵer dysgu gweledol, sy'n aml yn gryfder i unigolion ag ASD (Allan, 2017). Trwy ddefnyddio theori Bobo, gall gofalwyr a therapyddion greu amgylcheddau strwythuredig lle gall plant ag ASD arsylwi, dysgu, ac yn raddol gymryd rhan mewn chwarae esgus, gan deilwra'r ymagwedd at alluoedd a diddordebau unigryw pob plentyn.

Rhestr Cyfeiriadau:

Ahern, K., (2012). Informed consent: are researchers accurately representing risks and benefits?. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 26(4), pp.671-678.

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1471-6712.2012.00978.x>

(Accessed:10/10/24)

Allan, J., (2017). An analysis of Albert Bandura's aggression: A social learning analysis.

Macat Library.(Accessed:12/10/24)

Artino Jr, A.R., (2007). Bandura, Ross, and Ross: Observational Learning and the Bobo Doll.

Online submission. <https://eric.ed.gov/?id=ed499095> (Accessed:12/10/24)

Artino Jr, A.R., (2007). Bandura, Ross, and Ross: Observational Learning and the Bobo Doll.

Online submission. <https://eric.ed.gov/?id=ed499095> (Accessed:20/10/24)

Asai, A., Nakayama, T. and Naito, M., (2003). Ethics in questionnaire-based research.

Eubios Journal of Asian and International Bioethics, 13(4), pp.147-

151<https://www.eubios.info/EJ134/ej134k.htm> (Accessed:17/10/24) .

Baron-Cohen, S., (1987). Autism and symbolic play. *British journal of developmental*

psychology, 5(2), pp.139-148.Autism and symbolic play (Accessed:16/10/24)

Baron-Cohen, S., (1987). Autism and symbolic play. *British journal of developmental*

psychology, 5(2), pp.139-148.

<https://bpspsychub.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.2044-835X.1987.tb01049.x>

(Accessed:15/10/24)

Baron-Cohen, S., Wheelwright, S., Lawson, J., Griffin, R. and Hill, J., (2002). The exact mind:

Empathizing and systemizing in autism spectrum conditions. *Blackwell handbook of*

childhood cognitive development, pp.491-508.The exact mind: Empathizing and

systemizing in autism spectrum conditions (Accessed:21/10/24)

BERA.(2024) Ethical Guidelines for Educational Research, fifth edition (2024) | BERA

(Accessed15/10/24)

Barton, E.E., (2015). Teaching generalized pretend play and related behaviors to young children with disabilities. *Exceptional Children*, 81(4), pp.489-506.

<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0014402914563694> (Accessed:17/10/24)

Baxter, N. and Hobson, H., (2024). The role of emotional factors in face processing abilities

in Autism Spectrum Conditions. *Research in Autism Spectrum Disorders*, 115,

p.102400.The role of emotional factors in face processing abilities in autism spectrum

conditions - ScienceDirect (Accessed:17/10/24)

Berument, S.K., Rutter, M., Lord, C., Pickles, A. and Bailey, A., (1999). Autism screening questionnaire: diagnostic validity. *The British Journal of Psychiatry*, 175(5), pp.444-451. <https://www.cambridge.org/core/journals/the-british-journal-of-psychiatry/article/autism-screening-questionnaire-diagnostic-validity/31E65D2429538B3CB4658B82591319B4> (Accessed:21/10/24)

Birch, J. and Thompson, G., (2023). Exploring Music Therapy Research in Preschool Settings that Include Children with Disabilities: A Scoping Review. *Journal of Music Therapy*, 60(1), pp.64-97. <https://academic.oup.com/jmt/article-abstract/60/1/64/6967075> (Accessed:14/10/24)

Boucher, T.Q., (2018). Teacher Experience with Autistic Students and the Relationship with Teacher Self-Efficacy: Outcomes for Inclusive Education. *SFU Educational Review*, 11(1).Teacher Experience with Autistic Students and the Relationship with Teacher Self-Efficacy: Outcomes for Inclusive Education (Accessed:18/10/24)

Bradshaw, P., Pickett, C., van Driel, M.L., Brooker, K. and Urbanowicz, A., (2021). 'Autistic' or 'with autism'? : Why the way general practitioners view and talk about autism matters. *Australian journal of general practice*, 50(3), pp.104-108. <https://search.informit.org/doi/abs/10.3316/informit.761324590799585> (Accessed:10/10/24)

Bury, S.M., Hedley, D., Uljarević, M. and Gal, E., (2020). The autism advantage at work: A critical and systematic review of current evidence. *Research in Developmental Disabilities*, 105, p.103750. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0891422220301803> (Accessed:17/10/24)

Chang, H.K., Hsu, J.W., Wu, J.C., Huang, K.L., Chang, H.C., Bai, Y.M., Chen, T.J. and Chen, M.H., (2018). Traumatic brain injury in early childhood and risk of attention-deficit/hyperactivity disorder and autism spectrum disorder: a nationwide longitudinal study. *The Journal of Clinical Psychiatry*, 79(6), p.21226. <https://www.psychiatrist.com/jcp/traumatic-brain-injury-adhd-and-autism/> (Accessed:14/10/24)

Chang, Y.C., Shih, W., Landa, R., Kaiser, A. and Kasari, C., (2018). Symbolic play in school-aged minimally verbal children with autism spectrum disorder. *Journal of autism and developmental disorders*, 48, pp.1436-1445. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10803-017-3388-> (Accessed:18/10/24)

Charman, T. and Baird, G., (2002). Practitioner review: Diagnosis of autism spectrum disorder in 2- and 3-year-old children. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 43(3),

pp.289-305. <https://acamh.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1469-7610.00022>
(Accessed:19/10/24)

Charman, T. and Baron-Cohen, S., (1997). Brief report: Prompted pretend play in autism. *Journal of autism and developmental disorders*, 27, pp.325-332. [Academia.edu](https://www.academia.edu)
(Accessed:22/10/24)

Charman, T. and Baron-Cohen, S., (2008). Screening for autism spectrum disorders in populations. *Social and communication development in autism spectrum disorders*, p.63. *Social and Communication Development in Autism Spectrum Disorders: Early ...* - Google Books (Accessed:15/10/24)

Chen, J., Liao, M., Wang, G. and Chen, C., (2020). An intelligent multimodal framework for identifying children with autism spectrum disorder. *International Journal of Applied Mathematics and Computer Science*, 30(3), pp.435-448. <https://www.mdpi.com/2227-9067/7/11/200> (Accessed:15/10/24)

Christensen, P. and Prout, A., (2002). Working with ethical symmetry in social research with children. *Childhood*, 9(4), pp.477-497.
<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0907568202009004007>
(Accessed:19/10/24)

Clark, A. and Moss, P., (2011). *Listening to young children: The mosaic approach*. Jessica Kingsley Publishers.
<https://books.google.co.uk/books?hl=en&lr=&id=K1eHBAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR3&dq=listening+to+young+children:+the+mosaic+approach&ots=BDKGCT1vIK&sig=UuBSIZ32lFeQ63zR2v-bzmU9KSQ> (Accessed:19/10/24)

Clark, A., (2001). How to listen to very young children: The mosaic approach. *Child Care in Practice*, 7(4), pp.333-341.
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13575270108415344> (Accessed:15/10/24)

Clark, A., (2005). Ways of seeing: Using the Mosaic approach to listen to young children's perspectives. In *Beyond listening* (pp. 29-50). Policy Press.
<https://www.degruyter.com/document/doi/10.56687/9781447342403-006/pdf?licenseType=restricted> (Accessed:16/10/24)

Coady, M., (2020). Ethics in early childhood research. In *Doing early childhood research* (pp. 73-84). Routledge.
<https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781003115403-6/ethics-early-childhood-research-margaret-coady> (Accessed:16/10/24)

Dantona, A., (2022). Fostering Verbal and Play Interactions in Heritage Language: A Naturalistic Intervention Mediated by Siblings for Autistic Children (Doctoral dissertation, The Claremont Graduate University).

<https://search.proquest.com/openview/5c55a21b19fca7c39f5a0748b1c6bacd/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y> (Accessed:15/10/24)

Davis, M., (2002). Ethics and the University. Routledge.

<https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9780203029886/ethics-university-michael-davis> (Accessed:15/10/24)

Deigh, J., (2010). An introduction to ethics. Cambridge University Press.

https://books.google.co.uk/books?hl=en&lr=&id=FLEhAwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR11&dq=a+n+introduction+to+ethics&ots=_Q_pH6kHy4&sig=jVH74Qv_wc0ESK9Kj1XwNVZWnug (Accessed:15/10/24)

Dewaele, J.M., (2018). Online questionnaires. The Palgrave handbook of applied linguistics research methodology, pp.269-286. https://link.springer.com/chapter/10.1057/978-1-137-59900-1_13 (Accessed:17/10/24)

Duvekot, J., van der Ende, J., Verhulst, F.C., Slappendel, G., van Daalen, E., Maras, A. and Greaves-Lord, K., (2017). Factors influencing the probability of a diagnosis of autism spectrum disorder in girls versus boys. *Autism*, 21(6), pp.646-658.

<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1362361316672178> (Accessed:19/10/24)

Edwards, C.P., (2002). Three Approaches from Europe: Waldorf, Montessori, and Reggio Emilia. *Early childhood research & practice*, 4(1), p.n1. <https://eric.ed.gov/?id=ED464766> (Accessed:23/10/24)

Fein, G.G., (1979). Pretend play: New perspectives. *Young Children*, 34(5), pp.61-66.

<https://www.jstor.org/stable/42642731> (Accessed:18/10/24)

Fenton-Glynn, C. ed., (2019). Children's rights and sustainable development: Interpreting the UNCRC for future generations. Cambridge University Press.

<https://books.google.co.uk/books?hl=en&lr=&id=Km2MDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR9&dq=h+olsters+rights+and+sustainable+development:interpreting+the+UNCRC+for+future+generations&ots=ZrCj7rxc-u&sig=FL4vpXM8W2NLOH8IXNyCqWfCiiU> (Accessed:20/10/24)

Flick, U., (2018). Triangulation in data collection.

<https://www.torrossa.com/gs/resourceProxy?an=5018779&publisher=FZ7200#page=556> (Accessed:16/10/24)

French, L.R., (2007). Do gifted children prefer to work alone?: a social-constructivist re-examination of the longstanding claim.

<https://escholarship.mcgill.ca/concern/theses/k643b532v> (Accessed:22/10/24)

Garg, P., Lillystone, D., Dossetor, D., Kefford, C. and Chong, S., (2014). An exploratory survey for understanding perceptions, knowledge and educational needs of general practitioners regarding autistic disorders in New South Wales (NSW), Australia. *Journal of clinical and diagnostic research: JCDR*, 8(7), p. PC01.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4149117/> (Accessed:18/10/24)

Geschwind, D.H., Sowinski, J., Lord, C., Iversen, P., Shestack, J., Jones, P., Ducat, L. and Spence, S.J., (2001). The autism genetic resource exchange: a resource for the study of autism and related neuropsychiatric conditions. *The American Journal of Human Genetics*, 69(2), pp.463-466. [https://www.cell.com/ajhg/fulltext/S0002-9297\(07\)61094-5](https://www.cell.com/ajhg/fulltext/S0002-9297(07)61094-5)

(Accessed:24/10/24)

Gibson, A.N. and Hanson-Baldauf, D., (2019). Beyond sensory story time: An intersectional analysis of information seeking among parents of autistic individuals. *Library Trends*, 67(3), pp.550-575. <https://muse.jhu.edu/pub/1/article/723587/summary> (Accessed:11/10/24)

Goodwin, L.D. and Goodwin, W.L., (1984). Qualitative vs. quantitative research or qualitative and quantitative research?. *Nursing Research*, 33(6), pp.378-384.

https://journals.lww.com/nursingresearchonline/citation/1984/11000/Qualitative_Vs__Quantitative_Research_or.22.aspx (Accessed:15/10/24)

Graham, A., Powell, M.A. and Truscott, J., (2016). Exploring the nexus between participatory methods and ethics in early childhood research. *Australasian Journal of Early Childhood*, 41(1), pp.82-89. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/183693911604100111> (Accessed:17/10/24)

Harcourt,D.,Perry,B.and Waller,T. (2011). ‘Researching Young Children's Perspectives : Debating the Ethics and Dilemmas of Educational Research with Children’ 1st edition.New York:Routledge (Accessed:16/10/24)

Harris, P.L., (2022). Young children share imagined possibilities: evidence for an early-emerging human competence. *Philosophical Transactions of the Royal Society B*, 377(1866), p.20220022.

<https://royalsocietypublishing.org/doi/abs/10.1098/rstb.2022.0022> (Accessed12/10/24)

Hart, R.A., (2008). Stepping back from ‘The ladder’: Reflections on a model of participatory work with children. In *Participation and learning: Perspectives on education and the environment, health and sustainability* (pp. 19-31). Dordrecht: Springer Netherlands.

<https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/978-1-4020-6416-6.pdf#page=39>
(Accessed:18/10/24)

Hart, R.A., (2013). *Children's participation: The theory and practice of involving young citizens in community development and environmental care*. Routledge.
<https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9781315070728/children-participation-roger-hart> (Accessed:19/10/24)

Hill, M., (2005). Ethical considerations in researching children's experiences. *Researching children's experience*, pp.61-86.
<https://www.torrossa.com/gs/resourceProxy?an=4913086&publisher=FZ7200#page=76>
(Accessed:19/10/24)

Hobson, J.A., Tarver, L., Beurkens, N. and Peter Hobson, R., (2016). The relation between severity of autism and caregiver-child interaction: A study in the context of relationship development intervention. *Journal of abnormal child psychology*, 44, pp.745-755.
<https://link.springer.com/article/10.1007/s10802-015-0067-y> (Accessed:16/10/24)

Holmes, E. and Willoughby, T., (2005). Play behaviour of children with autism spectrum disorders. *Journal of Intellectual and Developmental Disability*, 30(3), pp.156-164.
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13668250500204034> (Accessed:10/10/24)

Horvat, E., (2013). *The beginner's guide to doing qualitative research: How to get into the field, collect data, and write up your project*. Teachers College Press.
https://books.google.co.uk/books?hl=en&lr=&id=NCJ40mlq6K0C&oi=fnd&pg=PR5&dq=the+beginners+guide+to+doing+qualitative+research+how+to+get+into+the+field&ots=2GEaDidYfy&sig=8emWxYkiJ2pClupzTvqOwBt_DGA (Accessed:15/10/24)

James, H., (1895). Hawthorne (No. 133). Macmillan and Company.
<https://books.google.co.uk/books?hl=en&lr=&id=0bwpAAAAAYAAJ&oi=fnd&pg=PA1&dq=Hawthorne&ots=EAnRMFhq3N&sig=-VcS8hTVEl470XhKe9d3hB5wQqU> (Accessed:15/10/24)

Johnson, C.P., (2004). Early clinical characteristics of children with autism. In *Autistic spectrum disorders in children* (pp. 86-121). CRC Press.
<https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.1201/9780203026229-11/early-clinical-characteristics-children-autism-chris-plauch%C3%A9-johnson> (Accessed:19/10/24)

Jones, S.R., (1992). Was there a Hawthorne effect?. *American Journal of sociology*, 98(3), pp.451-468. <https://www.journals.uchicago.edu/doi/abs/10.1086/230046>

Kang, E., Klein, E.F., Lillard, A.S. and Lerner, M.D., (2016). Predictors and moderators of spontaneous pretend play in children with and without autism spectrum disorder. *Frontiers*

in Psychology, 7, p.1577.

<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2016.01577/full> (Accessed:16/10/24)

Kanner, L., (1943). Autistic disturbances of affective contact. *Nervous child*, 2(3), pp.217-250. Autistic disturbances of affective contact (Accessed:18/10/24)

Kanner, L., (1992). Follow-up study of eleven autistic children originally reported in 1943. *Focus on Autistic Behavior*, 7(5), pp.1-11.

<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/108835769200700501>

(Accessed:14/10/24)

Kasari, C., Dean, M., Kretzmann, M., Shih, W., Orlich, F., Whitney, R., Landa, R., Lord, C. and King, B., (2016). Children with autism spectrum disorder and social skills groups at school: A randomized trial comparing intervention approach and peer composition. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 57(2), pp.171-179.

<https://acamh.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/jcpp.12460> (Accessed:12/10/24)

Kasari, C., Dean, M., Kretzmann, M., Shih, W., Orlich, F., Whitney, R., Landa, R., Lord, C. and King, B., (2016). Children with autism spectrum disorder and social skills groups at school: A randomized trial comparing intervention approach and peer composition. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 57(2), pp.171-179. Children with autism spectrum disorder and social skills groups at school: A randomized trial comparing intervention approach and peer composition (Accessed:22/10/24)

Kazi, S. and Galanaki, E., (2019). Piagetian theory of cognitive development. *The encyclopedia of child and adolescent development*, pp.1-11.

<https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/object/3232570/file.pdf> (Accessed:21/10/24)

Kezar, A., (2000). The importance of pilot studies: Beginning the hermeneutic circle. *Research in Higher Education*, 41, pp.385-400.

<https://link.springer.com/article/10.1023/A:1007047028758> (Accessed:19/10/24)

Kleining, G. and Witt, H., (2001), February. Discovery as basic methodology of qualitative and quantitative research. In *Forum Qualitative Sozialforschung/Forum: Qualitative Social Research* (Vol. 2, No. 1). <http://www.qualitative-research.net/index.php/fqs/article/view/977> (Accessed:16/10/24)

Leslie, A.M., (1987). Pretense and representation: The origins of "theory of mind." *Psychological review*, 94(4), p.412. Pretense and representation: The origins of "theory of mind." (Accessed:21/10/24)

Lewis, V. and Boucher, J., (1988). Spontaneous, instructed and elicited play in relatively able autistic children. *British Journal of Developmental Psychology*, 6(4), pp.325-339. *Academia.edu* (Accessed:15/10/24)

Mackie, M.A., (2018). The challenges and risks inherent in Welsh language revitalization and the Cymraeg 2050 Strategic Plan (Master's thesis, University of Wales Trinity Saint David (United Kingdom).

<https://search.proquest.com/openview/77bc7ec8d04fd01ffb1b25a60f7243d9/1?pq-origsite=gscholar&cbl=51922&diss=y> (Accessed:24/10/24)

Montessori, M., (2013). The montessori method. Transaction publishers.

<https://books.google.co.uk/books?hl=en&lr=&id=LTLwAQAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=the+Montessori+method+transaction+publishers&ots=PvSPH0nw0Q&sig=N9-eaQqz71qxeE6BQYDd53psyle> (Accessed:16/10/24)

Montreuil, M., Bogossian, A., Laberge-Perrault, E. and Racine, E., (2021). A review of approaches, strategies and ethical considerations in participatory research with children. *International Journal of Qualitative Methods*, 20, p.1609406920987962.

<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1609406920987962> (Accessed:15/10/24)

Mudaly, N., (2015). The rights of pre-verbal children involved in video-recorded research: An examination of the ethical issues. *The International Journal of Children's Rights*, 23(2), pp.391-404.

Nicolau, J.L., Mellinas, J.P. and Martín-Fuentes, E., (2020). The halo effect: A longitudinal approach. *Annals of Tourism Research*, 83, p.102938.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0160738320300827> (Accessed:16/10/24)

Orellana, M.F. and Peer, K., (2012). Methodologies of early childhood research. *Handbook of early childhood literacy*. 2nd ed. New York, NY:Sage,pp.633-652.

<https://www.torrossa.com/gs/resourceProxy?an=5017659&publisher=FZ7200#page=666> (Accessed:25/10/24)

Orta, S., (2016). Affecting teen attitudes through positive media portrayals of teens with autism spectrum disorder. *Walden University*.(Accessed:17/10/24)

Parks, S.L., (2021). Social Learning among Autistic Young Adult Tabletop Role Players: A Grounded Theory Study (Doctoral dissertation, Capella University).

<https://search.proquest.com/openview/afeca3f0495108348e6d2c4f8e8aae4b/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y> (Accessed:17/10/24)

Pellegrini, A.D., Symons, F. and Hoch, J., (2012). Observing children in their natural worlds: A methodological primer. Psychology press.

<https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9780203101759/observing-children-natural-worlds-frank-symons-john-hoch-anthony-pellegrini> (Accessed:16/10/24)

Perepa, P., (2013). EBOOK: Understanding Autism in the Early Years. McGraw-Hill Education (UK).

<https://books.google.co.uk/books?hl=en&lr=&id=sXFFBgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP4&dq=understanding+autism+in+children+help+practitioners&ots=linBToG2p2&sig=mUrdHwKYW0-tUEJLPWXwRIHblUQ> (Accessed:17/10/24)

Pierce, H.K., (2009). Exploratory, functional, and symbolic play behaviors of toddlers with autism spectrum disorders. The Florida State University.proquest.com/intermediateredirectforezproxy(Accessed:16/10/24)(Accessed:17/10/24)

Pierucci, J.M., Barber, A.B., Gilpin, A.T., Crisler, M.E. and Klinger, L.G., (2015). Play assessments and developmental skills in young children with autism spectrum disorders. Focus on Autism and Other Developmental Disabilities, 30(1), pp.35-43.

<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1088357614539837> (Accessed:23/10/24)

REFERENCES

Reichow, B., Barton, E.E., Boyd, B.A. and Hume, K., (2012). Early intensive behavioral intervention (EIBI) for young children with autism spectrum disorders (ASD). Cochrane database of systematic reviews, (10).

<https://www.cochranelibrary.com/cdsr/doi/10.1002/14651858.CD009260.pub2/abstract> (Accessed:21/10/24)

Reja, U., Manfreda, K.L., Hlebec, V. and Vehovar, V., (2003). Open-ended vs. close-ended questions in web questionnaires. Developments in applied statistics, 19(1), pp.159-177.

https://begrijpelijkeformulieren.org/sites/begrijpelijkeformulieren/files/Reja_e.a._Open-ended_vs._Close-ended_Questions_in_Web.pdf (Accessed:20/10/24)

Remington, A. and Fairnie, J., (2017). A sound advantage: Increased auditory capacity in autism. Cognition, 166, pp.459-465.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0010027717300963> (Accessed:15/10/24)

Restall, G. and Magill-Evans, J., (1994). Play and preschool children with autism. The American Journal of Occupational Therapy, 48(2), pp.113-120.

<https://research.aota.org/ajot/article-abstract/48/2/113/3451> (Accessed:20/10/24)

- Rhind, D., Davis, L. and Jowett, S., (2014). Questionnaires. In *Research methods in sports coaching* (pp. 111-122). Routledge.
<https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780203797549-14/questionnaires-daniel-rhind-louise-davis-sophia-jowett> (Accessed:16/10/24)
- Risjord, M.W., Dunbar, S.B. and Moloney, M.F., (2002). A new foundation for methodological triangulation. *Journal of Nursing Scholarship*, 34(3), pp.269-275.
<https://sigmapubs.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1547-5069.2002.00269.x> (Accessed:15/10/24)
- Roberts, A.L., Lyall, K., Rich-Edwards, J.W., Ascherio, A. and Weisskopf, M.G., (2016). Maternal exposure to intimate partner abuse before birth is associated with autism spectrum disorder in offspring. *Autism*, 20(1), pp.26-36.
<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1362361314566049> (Accessed:18/10/24)
- Robertson, S.L. and Muellerleile, C., (2016). Universities, the risk industry and capitalism: A political economy critique. In *A European politics of Education* (pp. 122-139). Routledge.
<https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781315618326-8/universities-risk-industry-capitalism-susan-robertson-chris-muellerleile> (Accessed:17/10/24)
- Robson, M., (2008). The ethics of anonymity. *Modern Language Review*, 103(2), pp.350-363.
<https://muse.jhu.edu/pub/427/article/824786/summary> (Accessed:15/10/24)
- Robson, S., (2011). Producing and using video data in the early years: Ethical questions and practical consequences in research with young children. *Children & Society*, 25(3), pp.179-189. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1099-0860.2009.00267.x> (Accessed:25/10/24)
- Rutherford, M.D., Young, G.S., Hepburn, S. and Rogers, S.J., (2007). A longitudinal study of pretend play in autism. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 37, pp.1024-1039.
<https://link.springer.com/article/10.1007/s10803-006-0240-9> (Accessed:16/10/24)
- Rutherford, M.D., Young, G.S., Hepburn, S. and Rogers, S.J., (2007). A longitudinal study of pretend play in autism. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 37, pp.1024-1039.
<https://link.springer.com/article/10.1007/s10803-006-0240-9> (Accessed:18/10/24)
- Rutherford, M.D., Young, G.S., Hepburn, S. and Rogers, S.J., (2007). A longitudinal study of pretend play in autism. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 37, pp.1024-1039. *A Longitudinal Study of Pretend Play in Autism | Journal of Autism and Developmental Disorders* (Accessed:14/10/24)
- Sakarneh, M.A., Sabayleh, O.A. and Alramamneh, A.L.K., (2019). The sensory characteristics of children with autism spectrum disorder: teachers' observation.

International Journal of Early Childhood Special Education, 11(2), pp.105-115.

<https://dergipark.org.tr/en/pub/intjecse/article/670459> (Accessed:16/10/24)

Saris, W.E. and Gallhofer, I.N., (2014). Design, evaluation, and analysis of questionnaires for survey research. John Wiley & Sons.

<https://books.google.co.uk/books?hl=en&lr=&id=zDOpAgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR13&dq=design+evaluation+and+analysis+of+questionnaires+for+survey+research&ots=HoWvMNKUoZ&sig=QHgt9ZiwSCnLahiNXz4ctqGot2A> (Accessed:21/10/24)

Sells, S.P., Smith, T.E. and Sprenkle, D.H., (1995). Integrating qualitative and quantitative research methods: A research model. Family process, 34(2), pp.199-218.

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1545-5300.1995.00199.x>

(Accessed:17/10/24)

Sharma, S., (2019). Data privacy and GDPR handbook. John Wiley & Sons.

https://books.google.co.uk/books?hl=en&lr=&id=Db64DwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA1&dq=data+privacy+and+GDPR+handbook&ots=bTDrcfwvvy&sig=5yOZiyc5vEcb24q_3mHT4xLmivE (Accessed:26/10/24)

Siraj-Blatchford, I., Muttock, S., Sylva, K., Gilden, R. and Bell, D., (2002). Researching effective pedagogy in the early years (Vol. 356). London: Department for Education and Skills. https://www.researchgate.net/profile/Iram-Siraj/publication/277292962_No_356_Researching_Effective_Pedagogy_in_the_Early_Years/links/642c16af4e83cd0e2f8dc2e8/No-356-Researching-Effective-Pedagogy-in-the-Early-Years.pdf

(Accessed:15/10/24)

Steiner, A., (2021). Early Social-Communication Scales (ESCS). In Encyclopedia of Autism Spectrum Disorders (pp. 1575-1576). Cham: Springer International Publishing.

https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/978-3-319-91280-6_287.pdf

(Accessed:13/10/24)

Stone, W.L., (2021). Screening tool for autism in two-year-olds (STAT). In Encyclopedia of autism spectrum disorders (pp. 4101-4106). Cham: Springer International Publishing.

https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/978-3-319-91280-6_608.pdf

(Accessed:15/10/24)

Suri, H., (2020). Ethical considerations of conducting systematic reviews in educational research. Systematic reviews in educational research: Methodology, perspectives and application, pp.41-54.

<https://library.oapen.org/bitstream/handle/20.500.12657/23142/1007012.pdf?s#page=59>

(Accessed:20/10/24)

Sutherland, E.E. and Macfarlane, L.A.B. eds., (2016). Implementing Article 3 of the United Nations Convention on the Rights of the Child. Cambridge University Press.
<https://books.google.co.uk/books?hl=en&lr=&id=toKIDQAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR8&dq=implementing+article+3+of+the+United+Nations+convention+on+the+rights+of+the+child&ots=AcBMnxt6sU&sig=8B9LDaMTh7hvp0Ked0TsdczlUU> (Accessed:18/10/24)

Sutherland, E.E., (2019). Article 2 of the United Nations Convention on the Rights of the Child: Non-discrimination and children's rights. In Child rights and international discrimination law (pp. 23-41). Routledge.
<https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780429020926-2/article-2-united-nations-convention-rights-child-elaine-sutherland> (Accessed:20/10/24)

Swazey, J.P., Anderson, M.S., Lewis, K.S. and Louis, K.S., (1993). Ethical problems in academic research. *American Scientist*, 81(6), pp.542-553.
<https://www.jstor.org/stable/29775057> (Accessed:20/10/24)

Tjus, T., Heimann, M. and Nelson, K.E., (2001). Interaction patterns between children and their teachers when using a specific multimedia and communication strategy: Observations from children with autism and mixed intellectual disabilities. *Autism*, 5(2), pp.175-187. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1362361301005002007> (Accessed:15/10/24)

van 't Wout, F. and Jarrold, C., (2023). To what extent is the contribution of language to learning via instructions modulated by the expression of autism traits?. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, pp.1-8. To What Extent is the Contribution of Language to Learning via Instructions Modulated by the Expression of Autism Traits? | *Journal of Autism and Developmental Disorders* (Accessed:16/10/24)

Walshe, C., Ewing, G. and Griffiths, J., (2012). Using observation as a data collection method to help understand patient and professional roles and actions in palliative care settings. *Palliative medicine*, 26(8), pp.1048-1054.
<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0269216311432897> (Accessed:16/10/24)

White, E.J. ed., (2020). Seeing the world through children's eyes: Visual methodologies and approaches to research in the early years (Vol. 1). Brill.
<https://books.google.co.uk/books?hl=en&lr=&id=glTqDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR9&dq=seeing+the+world+through+children%27s+eyes+visual+methodologies&ots=VXgBLeK31a&sig=hmKv2ltzG3Yh1TfQbJzOY-iUbZI> (Accessed:20/10/24)

White, E.J., (2020). The work of the eye/I in 'seeing'Children: Visual methodologies for the early years. In *Seeing the World through Children's Eyes* (pp. 1-24). Brill.

<https://brill.com/downloadpdf/book/edcoll/9789004433328/BP000011.pdf>

(Accessed:17/10/24)

Whitley Jr, B.E. and Keith-Spiegel, P., (2001). Academic dishonesty: An educator's guide. Psychology Press.

<https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9781410604279/academic-dishonesty-bernard-whitley-jr-patricia-keith-spiegel> (Accessed:14/10/24)

Whitney, C. and Evered, J.A., (2022). The qualitative research distress protocol: a participant-centered tool for navigating distress during data collection. *International journal of qualitative methods*, 21, p.16094069221110317.

<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/16094069221110317> (Accessed:24/10/24)

Wilkes-Gillan, S., Chen, Y.W.R. and Cordier, R., (2023). Play Skills. In *Handbook of Clinical Child Psychology: Integrating Theory and Research into Practice* (pp. 881-902). Cham: Springer International Publishing. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-24926-6_41 (Accessed:19/10/24)

Williams, E., Reddy, V. and Costall, A., (2001). Taking a closer look at functional play in children with autism. *Journal of autism and developmental disorders*, 31, pp.67-77. Taking a closer look at functional play in children with autism (Accessed:19/10/24)

Williams, K. and Roberts, J., (2018). *Understanding Autism: The essential guide for parents* (Vol. 3). Exisle Publishing.

https://books.google.co.uk/books?hl=en&lr=&id=0mJUDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=children+with+autism+Williams+et+al+2018.&ots=nBt4OGIFpL&sig=SsYCJGmm0T_H3_x60AtIIVbeqqE (Accessed:14/10/24)

Wilson, C., (2013). *Credible checklists and quality questionnaires: A user-centred design method*. Newnes.

<https://books.google.co.uk/books?hl=en&lr=&id=b5ZobgoK6wAC&oi=fnd&pg=PP1&dq=credible+checklist+and+quality+questionnaires&ots=qtASmE0eJZ&sig=tKsVmSXgndL77LpeoPgCQWLsybl> (Accessed:14/10/24)

Wing, L. and Gould, J., (1979). Severe impairments of social interaction and associated abnormalities in children: Epidemiology and classification. *Journal of autism and developmental disorders*, 9(1), pp.11-29. Severe impairments of social interaction and associated abnormalities in children: Epidemiology and classification | *Journal of Autism and Developmental Disorders* (Accessed:13/10/24)

Wing, L., (1997). The autistic spectrum. *The lancet*, 350(9093), pp.1761-1766. The autistic spectrum (Accessed:24/10/24)